

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wykaz najważniejszych aktów normatywnych	15
Wstęp	17
Rozdział I	
System prawa finansów publicznych	19
1. Pojęcie i funkcje finansów publicznych	19
1.1. Publiczne zasoby pieniężne i stosunki finansowe jako elementy finansów publicznych	21
1.2. Polityka finansowa jako element finansów publicznych	22
1.3. System finansowy jako element finansów publicznych	25
1.4. Funkcje finansów publicznych	27
1.5. Pojęcie i zakres prawa finansów publicznych	30
2. Finanse publiczne a finanse prywatne	33
3. Prawo finansów publicznych a inne gałęzie prawa	35
4. Źródła prawa finansów publicznych	37
5. Finanse publiczne a Skarb Państwa	45
Kazusy	50
Pytania kontrolne	50
Literatura	50
Rozdział II	
Podstawy prawne finansów publicznych	52
1. Środki publiczne	52
2. Zasady ogólne finansów publicznych	62
3. Zasady realizowania gospodarki finansowej przez jednostki sektora finansów publicznych	72
4. Odpowiedzialność i kontrola w sektorze finansów publicznych	82

5. Najwyższa Izba Kontroli jako naczelny organ kontroli państwowej	89
6. Audyt wewnętrzny w jednostkach sektora finansów publicznych	93
Kazusy	98
Pytania kontrolne	99
Źródła prawa	99
Literatura	99

Rozdział III

Jednostki sektora finansów publicznych	101
1. Regulacja jednostek sektora finansów publicznych	101
2. Jednostka budżetowa	104
3. Samorządowe zakłady budżetowe	109
4. Agencje wykonawcze	112
5. Instytucje gospodarki budżetowej	114
6. Państwowe fundusze celowe	116
7. Państwowe i samorządowe osoby prawne	118
Kazusy	119
Pytania kontrolne	120
Źródła prawa	121
Literatura	121

Rozdział IV

Budżet państwa i inne publiczne plany finansowe	122
1. Budżet państwa	122
1.1. Geneza i ewolucja budżetu państwa	122
1.2. Konstytucyjne podstawy budżetu państwa	123
1.3. Pojęcie budżetu państwa oraz ustawy budżetowej	124
1.4. Zasady budżetowe	127
1.5. Dochody i wydatki budżetu państwa	131
2. Budżet zadaniowy	136
3. Wieloletni Plan Finansowy Państwa	142
4. Budżet środków europejskich	146
5. Wieloletnie ramy finansowe Unii Europejskiej a budżet Unii Europejskiej	154
Kazusy	162
Pytania kontrolne	164
Literatura	164

Rozdział V

Procedura budżetowa w zakresie budżetu państwa	166
1. Pojęcie procedury budżetowej i jej etapy	166
2. Opracowanie projektu i uchwalenie budżetu państwa	171
3. Zasady wykonywania budżetu państwa	180

4. Zmiany budżetu i zmiany w budżecie w trakcie jego wykonywania	185
4.1. Przeniesienie planowanych wydatków w budżecie państwa	186
4.2. Przeniesienie planowanych wydatków w budżecie środków europejskich	188
4.3. Zwiększenie planowanych wydatków z rezerw budżetowych	189
4.4. Blokowanie planowanych wydatków budżetowych	192
4.5. Blokowanie planowanych wydatków w przypadku zagrożenia realizacji ustawy budżetowej	194
5. Sprawozdawczość i kontrola wykonania budżetu państwa	194
6. Kasowa obsługa budżetu państwa	198
Kazusy	200
Pytania kontrolne	201
Literatura	202

Rozdział VI

Dług publiczny i deficyt budżetowy państwa	203
1. Pojęcie długu publicznego	203
2. Dług publiczny a deficyt budżetowy	211
3. Konstytucyjny limit zadłużenia	215
4. Procedury sanacyjne	218
5. Źródła finansowania długu publicznego i deficytu budżetowego	225
Kazusy	233
Pytania kontrolne	234
Literatura	234

Rozdział VII

Prawo finansów publicznych sektora samorządowego	235
1. Decentralizacja finansów publicznych a samodzielność finansowa jednostek samorządu terytorialnego	235
2. Pojęcie i źródła prawa finansów sektora samorządowego	239
3. Budżet jednostek samorządu terytorialnego i wieloletnia prognoza finansowa	245
3.1. Pojęcie budżetu	245
3.2. Uchwała budżetowa jako podstawa prowadzenia gospodarki finansowej	250
3.3. Wieloletnia prognoza finansowa	258
4. Procedura budżetowa jednostek samorządu terytorialnego	265
4.1. Etapy procedury budżetowej	265
4.2. Opracowanie projektu budżetu	267
4.3. Opiniowanie przez regionalną izbę obrachunkową projektu uchwały budżetowej oraz możliwości sfinansowania deficytu	276
4.4. Uchwała o prowizorium budżetowym	279
4.5. Podjęcie uchwały budżetowej	279

4.6. Procedura wykonywania budżetu	286
4.7. Procedura zatwierdzania wykonania budżetu	303
5. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	307
5.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego w ujęciu normatywnym	307
5.2. Dochody własne	308
5.3. Subwencja ogólna	313
5.4. Dotacje celowe	316
6. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego	319
7. Dług publiczny i deficyt budżetowy jednostki samorządu terytorialnego	322
7.1. Dług jednostki samorządu terytorialnego jako element państwowego długu publicznego	322
7.2. Deficyt budżetowy jednostki samorządu terytorialnego i źródła jego finansowania	323
7.3. Dług jednostki samorządu terytorialnego	331
8. Nadzór i kontrola gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego przez regionalne izby obrachunkowe	338
8.1. Status i zadania regionalnych izb obrachunkowych	338
8.2. Działalność nadzorcza	341
8.3. Działalność kontrolna regionalnych izb obrachunkowych	347
8.4. Działalność opiniodawcza regionalnych izb obrachunkowych	354
8.5. Pozostała działalność regionalnych izb obrachunkowych	358
Kazusy	360
Pytania kontrolne	362
Literatura	363

Rozdział VIII

Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	365
1. Pojęcie i charakter prawny odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	365
2. Zasady ogólne odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	366
3. Zakres podmiotowy odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	370
4. Zakres przedmiotowy odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	373
5. Organy właściwe w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	377
6. Podstawowe zasady postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych	379
Kazusy	387
Pytania kontrolne	388
Literatura	389

Rozdział IX

Publiczne prawo bankowe i prawo rynku finansowego	390
1. Prawo bankowe a prawo rynku finansowego	390
2. Instytucje finansowe	392
2.1. Pojęcie instytucji finansowej	392
2.2. Rodzaje instytucji finansowych w szerokim znaczeniu	397
3. Nadzór finansowy	410
4. Wybrane aspekty organizacji i działalności Narodowego Banku Polskiego	421
5. Podstawowe uwarunkowania publicznoprawne funkcjonowania systemu bankowego	430
5.1. Publicznoprawne podstawy działalności banku	430
5.2. Rola Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w systemie bankowym	433
Kazusy	437
Pytania kontrolne	438
Źródła prawa	438
Literatura	439

Rozdział X

Podstawowe elementy prawa walutowego i prawa dewizowego	440
1. Prawo walutowe	440
2. Pojęcie i podmioty prawa dewizowego	441
3. Pojęcie wartości dewizowych oraz krajowych środków płatniczych	443
4. Obrót wartościami dewizowymi	444
5. Zezwolenia dewizowe	447
6. Działalność kantorowa	448
7. Podstawowe obowiązki w zakresie obrotu wartościami dewizowymi	449
8. Kontrola wykonywana przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego	450
Kazusy	451
Pytania kontrolne	452
Źródła prawa	452
Literatura	452

Rozdział XI

Podstawowe zasady finansowania zamówień publicznych	453
1. Środki publiczne jako źródło finansowania zadań z zakresu zamówień publicznych	453
2. Zasady dokonywania wydatków publicznych przeznaczonych na finansowanie zamówień publicznych	457
3. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych związana z realizacją zamówień publicznych	462
Kazusy	469
Pytania kontrolne	469
Literatura	470

Rozdział XII**Podstawowe zasady finansowania ubezpieczeń społecznych**

i zdrowotnych	471
1. Ubezpieczenia społeczne	471
2. Ubezpieczenie zdrowotne	478
Kazusy	483
Pytania kontrolne	484
Źródła prawa	484
Literatura	484

Rozdział XIII**Zasady i zakres gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych** 485

1. Zakres regulacji gospodarki finansowej przedsiębiorstw państwowych	485
2. Fundusze odzwierciedlające wartość majątku przedsiębiorstw państwowych	487
3. Fundusze tworzone w ciężar kosztów działalności	488
4. Podział zysku przedsiębiorstw państwowych i tworzenie funduszy z zysku	491
5. Wpłaty z zysku jednoosobowych spółek Skarbu Państwa	493
Kazusy	493
Pytania kontrolne	494
Źródła prawa	494
Literatura	494

Odpowiedzi do kazusów i pytań kontrolnych 497

Rozdział I	497
Rozdział II	500
Rozdział III	504
Rozdział IV	506
Rozdział V	511
Rozdział VI	516
Rozdział VII	518
Rozdział VIII	528
Rozdział IX	532
Rozdział X	535
Rozdział XI	536
Rozdział XII	537
Rozdział XIII	540